

Voorstel aan college en raad

Nummer:	h160027748
Datum:	26 juli 2016
Opsteller:	D.J. van Schoten
Portefeuillehouder:	Wethouder Teeninga
Onderwerp:	Archeologie Vischpoort

Het college van B&W besluit:

De gemeenteraad te vragen een krediet ter beschikking te stellen ad € 75.000,- ten laste van “complex Samenspel, archeologie van de Grondexploitatie Waterfront” ten behoeve van archeologisch onderzoek nabij de Vischpoort.

Inleiding

Belangrijk onderdeel van het plan Waterfront is het graven van een haven ter plekke van de huidige parkeerterreinen op de Boulevard. Het gebied waarin deze nieuwe haven komt te liggen is archeologisch interessant door de nabijheid van de historische stadsmuur en de bijbehorende activiteiten in het verleden. Het geheel van de nieuw te graven haven is op de Beleidskaart Archeologie aangegeven als een gebied met een archeologische waarde. Binnen dit gebied zijn 3 plaatsen waar de verwachting ten aanzien van archeologisch vondsten het hoogst is. Deze drie gebieden betreffen de beide (voormalige) stadspoorten en het gebied ter plekke van de voormalige dwangburcht (omgeving “Pappa Beer”). Afgelopen voorjaar is in de aanloop naar de aanleg van het Strandeiland het gebied van de “Hooge Brugge”, zijnde één van de twee stadspoorten, onderzocht. Dit heeft een aantal interessante vondsten opgeleverd. Hierbij gaat het om een goed begrip van de opbouw en omvang van de “Hooge Brugge”, maar ook zijn vondsten gedaan in de vorm van een anker, delen van een boot en een grote hoeveelheid aardewerk(scherven).

Een soortgelijk onderzoek wordt nu voorgesteld in komend najaar uit te voeren in het gebied rondom de Vischpoort, zijnde de tweede stadspoort. Ook hier gaan we op zoek naar de locatie, de grootte en de opbouw van het voormalige havenhoofd, zijnde de zogenaamde “Laage Brugge”.

Voor het onderzoek nabij de het Strandeiland is in 2011 een budget van € 95.000,- ter beschikking gesteld. Voor het onderzoek nabij de “Pappa Beer” is in 2013 en 2014 in totaal een budget van € 42.500 ter beschikking gesteld. Voor deze laatste locatie geldt dat aanvullend op het onderzoek nog voorgesteld zal worden een budget ter beschikking te stellen voor het herstellen en conserveren van het aangetroffen Bastion (basismodel). Dit collegevoorstel volgt naar verwachting in het najaar van 2016.

Aanpak

Het onderzoek nabij de Vischpoort bestaat uit het ontgraven van circa 1.000 m² terrein. Dit oppervlak is opgebouwd uit 7 stuks proefsleuven van 6 meter breed en 20 meter lang. Deze worden haaks op de verwachte richting van het havenhoofd gegraven. Daarnaast is in het onderzoek voorzien circa 150 m² te ontgraven ter plekke van een mogelijk aan te treffen restant van een scheepje. Het ontgraven zal gebeuren tot een diepte ongeveer gelijk aan het grondwater. Verlaging van het grondwater is voor dit onderzoek niet aan de orde.

Het onderzoek is gericht op het in beeld brengen van de lokale archeologische situatie. Er zal geen sprake zijn van conservering van de vondsten, tenzij de vondsten van nationaal belang blijken te zijn. Behoud in situ, wat altijd de voorkeur heeft, kan slechts op een heel klein deel van het onderzoeksgebied aan de orde zijn, aangezien het overgrote deel van het onderzoeksgebied gelegen is in de toekomstige haven.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een in te huren archeologisch onderzoeksbureau. Dit bureau voert zijn werkzaamheden uit op basis van een door de regioarcheoloog opgesteld Programma van Eisen. In de uitvoering worden de werkzaamheden ook inhoudelijk begeleid door de regioarcheoloog. De

regioarcheoloog zal ook aanvullend onderzoek door lokale amateur-archeologen begeleiden. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit metaaldetectie op de uitkomende grond. Civieltechnisch zal de gemeente toezien op een ordentelijke uitvoering van de werkzaamheden.

De werkzaamheden worden uitgevoerd meteen na afloop van de herfstvakantie 2016 wanneer de grootste druk op het parkeerterrein voorbij is. De werkzaamheden worden uitgevoerd in een periode van 5 weken tussen het einde van de herfstvakantie en de start van de aanleg van de landhoofden voor brug 2, die in dit gebied zal worden gebouwd. Zie ook bijgaande kaart.

In de opdracht aan de archeoloog wordt opgenomen dat deze op reguliere basis aan het publiek de stand van zaken en de vondsten ter plekke moet toelichten. Dit kan bijvoorbeeld worden ingevuld door een dagelijks spreekuur nabij de proefsleuven.

De kosten worden geraamd op € 75.000,- opgebouwd uit de volgende posten:

- | | |
|--------------------------------------|----------|
| • Archeologisch onderzoek | 35.000,- |
| • Opgraven punter / scheepswrak | 10.000,- |
| • Onvoorziene vondsten en sporen | 15.000,- |
| • Civiele werkzaamheden | 10.000,- |
| • Begeleiding uitvoering, plankosten | 5.000,- |

Het desbetreffende budget in de grondexploitatie biedt hiervoor voldoende ruimte.

Kader

Een verplichting tot archeologisch onderzoek is in het bestemmingsplan Waterfront-Zuid Boulevard Oost, het Archeologiebeleid 2011-2015 en de Monumentenwet 1988 vastgelegd.

Alternatieven

Geen, vanuit het bestemmingsplan Waterfront-Zuid Boulevard Oost is een archeologisch (voor)onderzoek verplicht als de bodemingreep groter is dan 50 m² en dieper is dan 30 cm. Dus in alle gevallen moet er nog een onderzoek worden uitgevoerd voor de aanleg van de voorzieningen uit het plan Waterfront.

Beoogd effect

Het in beeld brengen en vastleggen van de archeologische vondsten ter plekke van de "Laage Brugge" in het verlengde van de Vischpoort.

Argumenten

- 1.1 Op grond van het bestemmingsplan Waterfront-zuid Boulevard Oost is een archeologisch vooronderzoek(en) verplicht als de bodemingrepen groter is dan 50 m² en dieper dan 30 cm. De bouw van de nieuwe haven beslaat een groter oppervlak dan 50 m².
- 1.2 Het onderzoek wordt kort voor de start van de werkzaamheden in dit deelgebied uitgevoerd aangezien de normale gebruiksfuncties (verkeer en parkeren) moet worden aangepast. Een langdurige verstoring van het normale gebruik van het gebied is niet eerder gewenst.

Financiën

Ten behoeve van het onderzoek zoals omschreven een krediet van € 75.000,- te verlenen. Het krediet à € 75.000,- te dekken uit het complex Samenspel, archeologie Vischpoort in de grondexploitatie Waterfront.

Communicatie

Het onderzoek wordt begeleid door het projectbureau Waterfront in samenwerking met de regioarcheoloog. De werkzaamheden zullen vooraf worden aangekondigd. Gedurende de werkzaamheden zal er interactie met het publiek worden verzorgd. Dit zal zowel ter plekke plaatsvinden als ook via de verschillende (digitale) media. Een persbericht is bij dit collegevoorstel bijgevoegd.

Bijlagen

1. Locatie uit te voeren onderzoek.
2. Programma van Eisen.
3. Persbericht behorende bij collegevoorstel.